

Schrijfwijzer

Programmaties Buitengewoon Secundair Onderwijs

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Programmaties in het buitengewoon secundair onderwijs	3
2. Aandachtspunten	4
3. Schrijfwijzer	5
3.1. Motivering van de aanvraag van een opleidingsvorm en type	5
3.1.1. Algemeen	5
3.1.2. Omgevingsanalyse die de noodzaak, doelmatigheid en leefbaarheid van de aanvraag motiveert, op basis van de doelgroep	5
3.1.3. Vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen	6
3.1.4. Expertise over de nieuwe doelgroep	6
3.1.5. Capaciteitstekort motiveren in het kader van de oprichting van een volledig nieuwe school met slechts 1 opleidingsvorm (OV1, OV2, OV3 of OV4 met één of meerdere types)	6

1. Inleiding

1.1. Programmaties in het buitengewoon secundair onderwijs

Deze schrijfwijzer richt zich op de programmatieaanvragen van:

- De programmatie van een **nieuw type** bij één of meerdere bestaande opleidingsvormen¹;
- De programmatie van een **nieuwe opleidingsvorm** bij één of meer bestaande types²;
- De programmatie van een **nieuwe opleidingsvorm samen met een nieuw type**.

Deze programmaties worden aangevraagd bij het AgODi via een oprichtingsdossier. Voor de oprichting van een nieuwe opleidingsvorm en/of een nieuw type is een gunstige beslissing van de Vlaamse Regering vereist (na advies VLOR, AgODi en Onderwijsinspectie).

Een oprichtingsdossier omvat onderstaande informatie:

- De **identificatiegegevens** van het schoolbestuur, de school en de vestigingsplaats
- Het schooljaar waarop de oprichting betrekking heeft
- De combinatie van opleidingsvorm en type waarop de oprichting betrekking heeft
- De motivering van de aanvraag met ten minste de volgende elementen:
 - Per combinatie van opleidingsvorm en type een **omgevingsanalyse** waarbij de noodzaak, de doelmatigheid en de leefbaarheid van de programmatie wordt aangetoond, met inbegrip van een realistische inschatting van het potentiële aantal leerlingen die, naargelang het aanbod, voldoen aan de criteria die vermeld staan in [art. 259 van de codex SO](#). Bij de omgevingsanalyse wordt in de mate van het mogelijke ook rekening gehouden met het lokale aanbod
 - Bij de omgevingsanalyse worden de **aangepaste begeleidingsmogelijkheden** met inbegrip van **schoolexterne begeleidingsmogelijkheden** voor de betreffende populatie per combinatie van type en opleidingsvorm beschreven. (vb. MFC's, internaten, semi-internaten, IPO GO!, ...)
 - Het schoolbestuur toont in het dossier ook aan dat de school beschikt over de vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen o.a. op het gebied van toegankelijkheid en hulpmiddelen die nodig zijn voor de doelgroep per combinatie van type en opleidingsvorm.
 - Ten slotte moet het dossier ook weergeven wat de al bestaand expertise is of welke inspanningen rond professionalisering van het team voorzien worden met betrekking tot de populatie per combinatie van type en opleidingsvorm.
- Bij het dossier worden de volgende bewijsstukken in elke geval toegevoegd:
 - Het protocol van de onderhandelingen in het lokaal comité
 - Het verslag van het overleg binnen de schoolraad
- Als het gaat over een aanvraag voor programmatie **van opleidingsvorm 4 (of van een nieuw type bij een bestaande opleidingsvorm 4)**:
 - een **samenwerkingsovereenkomst** afgesloten met een of meer scholen voor gewoon voltijds secundair onderwijs, met een breed aanbod en in de fysieke nabijheid van de school voor buitengewoon secundair onderwijs.
 - Het protocol van de onderhandelingen in het lokaal comité van de desbetreffende school of scholen van het voltijds gewoon secundair onderwijs.

Indien het een oprichting van een nieuwe opleidingsvorm 3, eventueel samen met een nieuw type, betreft, moet ook de programmatie van opleidingen aangevraagd en goedgekeurd worden simultaan met de aanvraag van de nieuwe opleidingsvorm en type. Indien het enkel de oprichting van een

¹ De opleidingsvormen dienen ook te worden vermeld op de aanvragen.

² De types dienen ook te worden vermeld op de aanvragen.

nieuw type in een bestaande OV3 in de reeds ingerichte opleidingen betreft, moet er uiteraard geen aanvraag gebeuren voor programmatie van opleidingen.

De schrijfwijzer werd opgesteld op basis van het formulier dat moet ingediend worden bij het AgODi en dat geldt als oprichtingsdossier. Dit formulier is te vinden als [Bijlage 4](#) bij [omzendbrief SO/2006/03 \(BuSO\)](#)

2. Aandachtspunten

1. Aanvragen voor de programmatie van een nieuwe school en de oprichting van een nieuwe onderwijsvorm en/of een nieuw type die als deadline 30 november hebben worden voorafgaandelijk bezorgd aan het team Onderwijsaanbod en -organisatie en dit uiterlijk op **20 oktober 2023** via leerplichtonderwijs@g-o.be. Eind oktober zit de PBD samen met het team leerplichtonderwijs om de dossiers te bekijken. Mogen we u vragen om uw dossier beknopt en relevant te houden.

Tussen **6 en 17 november** kunnen scholen die een aanvraag hebben ingediend uitgenodigd worden voor een individueel gesprek om verdere ondersteuning te bieden en het dossier te versterken. Dit impliceert dat er geen aanvragen kunnen ingediend worden bij het AgODi vóór **17 november**.

Dossiers die niet bij het team NeO werden ingediend, kunnen niet verdedigd worden tijdens de adviesronde in de VLOR.

Omdat wijzigingen in het onderwijsaanbod ook implicaties kunnen hebben op andere scholen, is het aangewezen om binnen eenzelfde regio elkaar voorafgaandelijk te informeren en zo nodig te overleggen.

2. **Wanneer je een programmatieaanvraag indient bij het AgODi stuur dit dan ook steeds door naar leerplichtonderwijs@g-o.be.** Op die manier zijn wij op de hoogte van alle ingediende programmatieaanvragen in voorbereiding naar de verdediging in de VLOR. Daarnaast kunnen we op die manier ook nakijken of alle aanvragen ontvangen werden door AgODi en dus behandeld worden.

3. Schrijfwijzer

3.1. Motivering van de aanvraag van een opleidingsvorm en type

3.1.1. Algemeen

Hou het programmatiedossier beknopt en helder. Vermijd lange opsommingen en beperk je tot relevante informatie.

Bijvoorbeeld: Beperkt je tot relevante expertise: in een vroegere aanvraag werd bijv. een vorming rond orgaandonatie meegegeven in de opsomming van de opgedane expertise. Een ander voorbeeld gaat over ellenlange opsommingen van activiteiten met leerlingen. Beter is het om aan te geven dat je veel activiteiten met leerlingen onderneemt en wat daar de doelmatigheid van is.

3.1.2. Omgevingsanalyse die de noodzaak, doelmatigheid en leefbaarheid van de aanvraag motiveert, op basis van de doelgroep

Geef kort aan wat de **visie** is op de programmatie van het type en/of de opleidingsvorm. De visie gaat over waarom je de programmatie wil doen, voor wie (doelgroep) en welke resultaten beoogd worden. De visie gaat niet over hoe je dit wil realiseren. De concrete aanpak is onderwerp van een actieplan, dat niet moet toegevoegd worden aan de programmatieaanvraag.

Wanneer je aanvragen voor meerdere types indient, moet je verschillende dossiers opmaken met een motivatie gespecificeerd per type.

Schrijf je dossier op actieve wijze en niet in de voorwaardelijke vorm. Maak dus geen gebruik van woorden zoals 'zouden kunnen' maar gebruik 'we zetten in op' of 'we gaan dit doen'.

Een daling van het aantal leerlingen mag nooit een motivering zijn voor een programmatie. Een profielverschuiving, afstemming met het aanbod van het gewoon secundair onderwijs of een lacune in het aanbod in de regio kan wel een programmatie rechtvaardigen.

Toon aan wat de voedingsbodem is voor de programmatie en geef het rekruteringsgebied aan. Doe een inschatting van het potentiële leerlingenaantal.

Vergeet, in voorkomend geval, ook niet te vermelden dat er geografische elementen zijn die je rekruteringsgebied bepalen (een rivier, een kanaal, een autosnelweg, ...) *Bijvoorbeeld: het kan zijn dat een school een concurrentieel aanbod wil organiseren op 15 kilometer afstand van een andere school omwille van de vaststelling dat er geografische barrières zijn die maken dat de programmatie toch voldoende leefbaarheid biedt.*

Bij meerdere programmaties in de scholengroep of aangrenzende scholengroepen moet er over gewaakt worden dat elkaars scholen niet worden aangeduid als voedingsbodem. Dit zou immers betekenen dat er een overlap in aanbod ontstaat, in plaats van complementariteit.

Toon aan dat school ingebed is in het sociaal weefsel en zich positioneert in het lokaal netwerk. Dit betekent bijvoorbeeld dat de activiteiten die je school onderneemt in de regio bekend zijn, dat er contacten zijn met lokale sociale, culturele, sportieve verenigingen, ...

Benoem het CLB als schoolnabije partner en niet als externe partner.

Geef aan welke samenwerkingsverbanden er zijn met partners uit andere beleidsdomeinen zoals welzijn. Bijvoorbeeld in het kader van crisismanagement, time-out, ...

Je moet je ervan bewust zijn dat je dossier gelezen wordt door alle onderwijsverstrekkers, AgODi, de VLOR en de inspectie. Dat betekent dan ook dat je goed moet nadenken vooraleer je iets schrijft en je

erover waakt dat oneigenlijke maar pragmatische praktijken niet in de kijker worden gezet. Schrijf bijvoorbeeld niet in het dossier dat CLB-medewerkers aangeven dat leerlingen geen verslag BuSO OV4 type 9 krijgen omdat er geen aanbod is in de regio.

3.1.3. Vereiste infrastructurele en materiële voorzieningen

Geef duidelijk aan hoe de fysieke ruimte, met inbegrip van de buitenruimte, en de materiële voorzieningen gebruikt worden in functie van de doelgroep.

Vermeld duidelijk dat het gebouw waar de leerlingen lessen volgen toegankelijk is voor de beoogde doelgroep.

Vaak lezen we in dossiers dat er een “Time-out ruimte” is of wordt voorzien. “Time-out” is een schoolvervangend programma dat georganiseerd wordt door welzijnsvoorzieningen. In onderwijs gaat het over een ruimte waar de leerling tijdelijk kan verblijven om tot rust te komen. Beter is dan ook het gebruik van TAVA (tijdelijke afwezigheid van aandacht), rustruimte, stille ruimte, ...

3.1.4. Expertise over de nieuwe doelgroep

Geef aan welke professionaliseringstrajecten zullen gelopen worden of al gelopen zijn in functie van de doelgroep. Daarbij moet je je ervan bewust zijn dat er voldoende expertise in huis moet zijn om de leerlingen vanaf 1 september gepast te kunnen begeleiden en ondersteunen. Concreet betekent dit dat er al expertise in huis moet zijn, wat niet wil zeggen dat verdere uitdieping niet in een later stadium kan gebeuren.

Wanneer je externe expertise betreft, geef dit dan duidelijk aan. Expertise binnen Welzijn (MFC's) is zeker een plus, maar mag niet de basis zijn voor de motivering.

3.1.5. Capaciteitstekort motiveren in het kader van de oprichting van een volledig nieuwe school met slechts 1 opleidingsvorm (OV1, OV2, OV3 of OV4 met één of meerdere types)

Een oprichting van een volledig nieuwe school met louter één opleidingsvorm wordt mogelijk gemaakt, maar echter enkel in regio's waar er een aantoonbaar capaciteitstekort is voor leerlingen met een verslag voor die opleidingsvorm en als er wordt aangetoond dat het capaciteitstekort niet kan worden opgelost met een nieuwe vestigingsplaats van een bestaande school. Dit capaciteitstekort dien je bijkomend te motiveren in het oprichtingsdossier.

Voor wat betreft het aantonen van het **capaciteitstekort voor leerlingen met een verslag voor die opleidingsvorm**: probeer de blinde vlek aan te geven, bekijk het aantal weigeringen/wachtlijsten, enz.

Voor wat betreft het aantonen dat het capaciteitstekort niet kan worden opgelost met een nieuwe vestigingsplaats van een bestaande school: je moet dit zo goed mogelijk **kaderen in het capaciteitstekort van de scholen in de regio**. Over een bepaald net of koepel wordt niets vermeld in de regelgeving, je hebt de keuze om dit uitgebreid of beperkt te doen.